Għallem lil uliedek ir-regola “Hemmhekk ma jintmissx”.

Wieħed minn kull ħamest itfal jisfa’ vittma tal-vjolenza sesswali, inkluż l-abbuż sesswali. Tħallix li dan jiġri lil uliedek. Għallimhom ir-regola “Hemmhekk ma jintmissx”.

Ir-regola “Hemmhekk ma jintmissx”

Ir-regola “Hemmhekk ma jintmissx” hija gwida sempliċi biex tgħin lill-ġenituri jispjegaw lil uliedhom fejn it-tfal m’għandhomx iħallu lil xi ħadd imisshom, x’jagħmlu jekk jiġri dan u fejn għandhom ifittxu l-għajnuna.

X'inhi r-regola “Hemmhekk ma jintmissx”? Sempliċi. It-tfal m’għandhomx iħallu lil xi ħadd imissilhom il-partijiet ta’ ġisimhom li normalment ikunu mgħottijin bil-ħwejjeġ ta’ taħt u li huma m’għandhomx imissu lil ħaddieħor f’dawk il-partijiet.

Din ir-regola tgħin ukoll biex tfiehem lit-tfal li ġisimhom huwa tagħhom, li hemm sigrieti tajbin u sigrieti ħżiena u mod tajjeb u mod ħażin kif imissu lil xi ħadd jew jintmessu minn ħaddieħor.

Kif għandek tgħallem ir-regola “Hemmhekk ma jintmissx”? 2

Għaliex ir-regola “Hemmhekk ma jintmissx”? 5

X’għandek tagħmel jekk tissuspetta li qed isir l-abbuż? 6

Fejn tista’ ssib materjal u informazzjoni? 7

Illustrazzjoni: Punga – © Kunsill tal-Ewropa – MLT

Kummissarju għat-Tfal
Commissioner for Children

Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew

wieħed minn kull ħamsa

COUNCIL OF EUROPE
CONSEIL DE L'EUROPE

Kif għandek tgħallem ir-regola "Hemmhekk ma jintmissx"?

Ir-regola "Hemmhekk ma jintmissx" inħolqot biex tgħin lill-ġenituri u lil dawk li jieħdu ħsieb it-tfal jibdew diskussjoni mat-tfal. Din ir-regola tista' tkun mezz tajjeb ħafna biex ikun hemm prevenzjoni kontra l-abbuż sesswali.

Ir-regola "Hemmhekk ma jintmissx" għandha 5 aspetti importanti.

1. Ġismek huwa tiegħek

It-tfal iridu jitgħallmu li ġisimhom huwa tagħhom u li ħadd ma jista' jmissulhom mingħajr il-permess tagħhom. Il-komunikazzjoni miftuħa u diretta sa minn età żgħira dwar is-sesswalità u l-"partijiet intimi", bl-użu tal-ismijiet propji għall-ġenitali u partijiet oħra tal-ġisem, tgħin lit-tfal jifhmu x'mhux permess. It-tfal għandhom dritt jirrifjutaw bewsa jew mess, anke minn persuna li jħobbu. It-tfal għandhom jiġu mgħallma jgħidu "Le", immedjatament u b'mod sod, għal kuntatt fiżiku mhux aċċettabbli. Għandhom jiġu mgħallma kif jaħarbu minn sitwazzjonijiet riskjużi u biex ma jibżgħux jitkellmu ma' adult li jafdaw fih. Huwa importanti li jifhmu li għandhom jibqgħu jfittxu l-għajnuna sakemm xi ħadd jieħu dak li qed jgħidu bis-serjetà.

Fil-ktieb, l-Id dejjem titlob il-permess ta' Kiko qabel tmissu x'imkien. Kiko jagħti l-permess. Meta l-Id trid tmiss taħt il-ħwejjeġ ta' taħt, Kiko jgħid "LE!". Il-ġenituri u dawk li jieħdu ħsieb it-tfal jistgħu jużaw din l-istorja biex jispjegaw lit-tfal li jistgħu jgħidu "LE" fi kwalunkwe ħin.

2. Mess tajjeb – mess ħażin

It-tfal mhux dejjem jindunaw jekk il-mess hux tajjeb jew le. Tajjeb li t-tfal ikunu jafu li mhux aċċettat li xi ħadd iħares lejn jew imissilhom il-partijiet intimi tagħhom. Tajjeb li jkunu jafu wkoll li ħadd m'għandu jistaqsihom biex iħarsu jew imissu l-partijiet intimi ta' ħaddieħor. Ir-regola "Hemmhekk ma jintmissx" tgħinhom jagħrfu x'għandu jkun il-limitu u għalhekk nużaw il-ħwejjeġ ta' taħt bħala sinjal ċar u faċli. Din ir-regola tgħin ukoll lill-adulti jibdew diskussjoni mat-tfal. Jekk it-tfal m'humiex ċerti jekk l-imġiba ta' persuna hix aċċettabbli jew le, kun ċert li jafu jsaqsu għall-għajnuna lil xi adult li jafdaw.

Fil-ktieb, Kiko jirrifjuta li l-Id tmissu taħt il-ħwejjeġ ta' taħt. Il-ġenituri jistgħu jispjegaw lit-tfal li xi adulti (bħal dawk li jieħdu ħsiebhom, il-ġenituri jew it-tobba) jistgħu jkollhom bżonn imissuhom, iżda t-tfal għandhom jiġu mħeġġa jgħidu "LE" jekk ikunu skomdi f'xi sitwazzjoni.

3. Sigrieti tajba – sigrieti ħżiena

Is-sigrieti huma t-tattika prinċipali ta' min ikun irid jabbuża sesswalment mit-tfal. Għal din ir-raġuni huwa importanti li ngħallmu d-differenza bejn sigrieti tajba u sigrieti ħżiena u li jinħoloq ambjent ta' fiduċja bejn it-tfal u l-adulti li huma jafdaw. Dawn għandhom jiġu mgħallma li kwalunkwe sigriet li jagħmilhom anzjużi jew ma jkunux komdi u li jqajjem biża' jew dwejjaq mhuwiex sigriet tajjeb u m'għandux jinżamm. Għandhom jgħiduh lil adult li jafdaw bħall-ġenituri, għalliema, pulizija u tobba.

Fil-ktieb, l-Id tħeġġeġ lil Kiko jitkellem jekk xi ħadd jipprova jmissu b'mod mhux aċċettabli. Din is-sekwenza tista' tintuża biex tiġi diskussa d-differenza bejn sigriet tajjeb (bħal pereżempju festin ta' sorpriża) u sigriet ħażin (xi ħaġa li tagħmel lit-tifel imdejjaq jew anzjuż). Il-ġenituri għandhom iħeġġu lit-tfal jaqsmu s-sigrieti ħżiena magħhom.

4. Il-prevenzjoni u l-protezzjoni huma r-responsabiltà tal- adult

Meta t-tfal jiġu abbużati jħossu mistħija, sens ta' tort u biża'. L-adulti għandhom jevitaw li joħolqu tabù madwar is-sesswalità, u jaċċertaw ruħhom li t-tfal jafu għand min jistgħu jmorru jekk ikunu mħassbin, anzjużi jew imdejqin. It-tfal jistgħu jħossu li hemm xi ħaġa ħażina. L-adulti jridu jkunu attenti u jifhmu l-imġiba tat-tfal u dak li jħossu. Jista' jkun hemm ħafna raġunijiet għala tifel/tifla jirrifjuta kuntatt ma' adult jew tifel/tifla ieħor. Dan għandu jiġi rispettat. It-tfal għandhom dejjem iħossu li jistgħu jiftħu qalbhom mal-ġenituri tagħhom dwar din il-materja.

L-Id fil-ktieb hija l-ħabiba ta' Kiko. L-adulti għandhom jgħinu lit-tfal fil-ħajja tagħhom ta' kuljum. Il-prevenzjoni tal-vjolenza sesswali hija l-ewwel u qabel kollox ir-responsabiltà tal-adult u huwa importanti li jiġi evitat li jkunu t-tfal li jġorru dan il-piż kollu.

5. Suġġerimenti utli oħra biex jakkumpanjaw ir-regola "Hemmhekk ma jintmissx"

Rappurtar u żvelar

It-tfal iridu jitgħallmu li jistgħu jagħżlu adulti biex ikunu parti miċ-ċirku tagħhom ta' adulti li jipproteġuhom. Għandhom jiġu mħeġġa jagħżlu adulti li jistgħu jafdaw, li jkunu disponibbli u lesti li jisimgħuhom u jgħinuhom. Membru minn dan iċ-ċirku ta' adulti għandu jkun xi ħadd li jgħix mat-tifel/tifla filwaqt li adult ieħor għandu jkun jgħix barra ċ-ċirku immedjat tal-familja. It-tfal għandhom ikunu jafu kif ifittxu l-għajnuna minn dawn in-nies ta' fiduċja.

Abbuż li jsir minn persuni li jafu

F'ħafna każi, dak li jabbuża mit-tfal ikun xi ħadd li t-tfal ikunu jafuh. Huwa tassew diffiċli għat-tfal iż-żgħar biex jifhmu li xi ħadd li jafhom jista' jabbużahom. Ma ninsewx li l-proċess ta' tħejjija (grooming), użat minn dawk li jabbużaw mit-tfal jibda billi l-ewwel huma jirbħu l-fiduċja tat-tfal. Fost ir-regoli stabbiliti fid-dar għandu jkun hemm dik, li l-ġenituri, jżommu għajnejhom miftuħin u jkunu nfurmati regolarment jekk ikun hemm xi ħadd li qed joffri r-rigali lit-tfal, jitlob li jinżammu s-sigrieti jew jipprova jqatta' ħin waħdu mat-tfal.

Abbuż li jsir minn persuni li ma jafuhomx

F'ċerti każi, l-abbuż jista' isir ukoll minn persuni li t-tfal ma jkunux jafuhom. Huwa importanti li ngħallmu lit-tfal regoli sempliċi dwar il-kuntatt tagħhom ma' persuni li ma jafux. Dawn qatt m'għandhom jitilgħu f'karozza ma' xi ħadd li ma jafux, qatt m'għandhom jaċċettaw rigali jew stediniet mingħand persuni li ma jafux.

Għajnuna

It-tfal għandhom ikunu jafu li jeżistu professjonisti li jistgħu jkunu ta' għajnuna kbira (l-għalliema, l-assistenti soċjali, il-medjaturi, it-tobba, il-psikologi tal-iskola, il-pulizija) u li jeżisti numru tat-telefon li huma jistgħu jċemplu biex jitolbu parir.

Għaliex ir-regola "Hemmhekk ma jintmissx"?

Madwar tifel/tifla minn kull ħamsa jisfa' vittma ta' xi forma ta' abbuż sesswali u vjolenza. Dan jista' jseħħ lil tifel jew tifla, ta' kwalunkwe età, kulur tal-ġilda, klassi soċjali u reliġjon. Dak li jabbuża ta' spiss huwa xi ħadd li t-tifel jew it-tifla jkunu jafu u jafdaw. Dan jista' jkun ukoll minorenni ieħor.

Inti tista' tgħin biex dan ma jiġrix lil uliedek

Komunikazzjoni tajba mat-tfal hija importanti u hija ċ-ċavetta li tgħin biex il-ġenituri jipproteġu lil uliedhom mill-abbuż. Din tindika relazzjoni tajba, determinazzjoni, onestà u atmosfera pjaċevoli li ma toħloqx biża'.

Ir-regola "Hemmhekk ma jintmissx" tista' tgħinek f'dan

It-tfal qatt m'huma żgħar wisq biex jiġu mgħallma r-regola "Hemmhekk ma jintmissx" għax l-abbuż jista' jsir fi kwalunkwe età.
Jekk ma tħossokx komdu titkellem dwar dan is-suġġett mat-tfal tiegħek, ftakar li probabilment huwa iktar diffiċli għalik bħala adult li titkellem fuq dan is-suggett milli għat-tfal.

X'għandek tagħmel jekk tissuspetta li qed isir l-abbuż?

Meta tissuspetta li xi ħadd minn uliedek ġie abbużat, huwa importanti ħafna li ma tirrabjax magħhom. Importanti li ma ġġegħlhomx iħossuhom bħallikieku kienu huma li għamlu xi ħaġa ħażina.

Lit-tfal tinterrogahomx. Tista' tistaqsi x'seta' ġara, meta u ma' min, iżda tistaqsix għaliex ġara dan.

Ipprova turix li tinsab inkwetat quddiem it-tfal. Dawn faċilment iħossu li għandhom it-tort u jistgħu jżommu lura milli jagħtu l-informazzjoni.

Ipprova li ma tasalx għal konklużjonijiet ibbażati fuq ftit informazzjoni jew informazzjoni li mhix ċara. Serraħ moħħ it-tfal li se tagħmel xi ħaġa dwarha u kkuntattja lil xi ħadd li jista' jgħinek, bħal psikologu, speċjalista fil-kura tat-tfal, tabib, assistent soċjali jew il-pulizija.

F'xi pajjiżi jeżistu numri tat-telefon u ċentri speċjali nkarigati biex jgħinu lit-tfal vittmi ta' vjolenza sesswali. Dawn jistgħu jiggwidaw lilek ukoll u għandhom jiġu kkuntattjati meta t-tfal possibilment huma vittma ta' abbuż sesswali.

F'Malta, inti tista' ssib l-għajnuna permezz tal-Aġenżija Appoġġ (numru tat-telefon 22959000), 179 jew Child Safety Service fi ħdan is-Servizzi Edukattivi Psikosoċjali, Departiment Servizzi għall-Istudent (numru tat-telefon 21226361/21225285).

Fejn tista' ssib materjal u informazzjoni?

Il-Kunsill tal-Ewropa żviluppa materjal biex jgħin lill-ġenituri jgħallmu r-regola "Hemmhekk ma jintmissx". Dan il-materjal jinkludi:

- spot televiżiv (cartoon animat)
- ktieb li l-ġenituri jistgħu jaqraw lil uliedhom tal-età bejn it-3 u s-7 snin
- posters u kartolini

Dan il-materjal kollu jista' jitniżżel mis-sit: www.underwearrule.org
Ir-regola "Hemmhekk ma jintmissx" hija parti mill-kampanja "Wieħed minn kull Ħamsa" tal-Kunsill tal-Ewropa sabiex titwaqqaf il-vjolenza sesswali fuq it-tfal. Tista' tikseb aktar informazzjoni dwar il-miżuri l-oħra ta' prevenzjoni u protezzjoni li huma promossi mill-Kunsill tal-Ewropa minn www.coe.int/oneinfive